

Съхранение и използване на криптовалути, портфейли, сигурност

Владислав Драмалиев Директор, Фондация "Битхоуп" Мениджър маркетинг и общество, æternity

Съдържание

- 1. Предходна лекция
- 2. Какво е портфейл?
  - 1. Bitcoin Core
  - 2. [H]D портфейли
  - 3. Какво e "seed"?
- 3. Видове портфейли
  - I. Десктоп
  - II. Онлайн
  - III. Мобилни
  - IV. Хардуерни
  - V. "Хартиени"
- 4. Управление на пароли
- 5. 2FA
  - I. Защо да го използваме?
  - II. Видове 2FA

Предходна лекция

- Кой е първият консенсусен механизъм?
- Какъв алгоритъм за копаене използва æternity?
- Основни две причини за въвеждането на PoS?
- Какво е РоВ?
- Какво е "политическа" централизация в случая на блокчейн проект?
- Колко видове централизация има според Балажи Сринивасан?

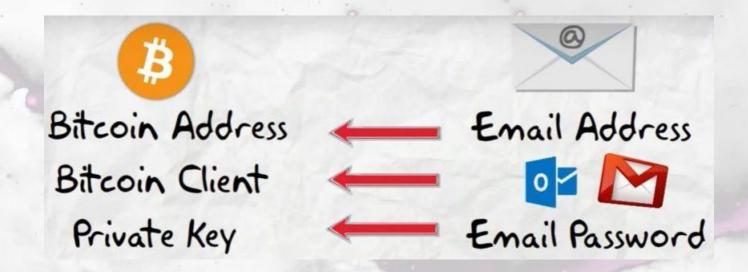

Предходна лекция

- Кой е първият консенсусен механизъм?
  - Proof-of-Work
- Какъв алгоритъм за копаене използва æternity?
  - Cuckoo Cycle
- Основни две причини за въвеждането на PoS?
  - Избягване на централизация на копаенето + намаляване на електропотреблението
- Какво е РоВ?
  - Proof-of-Burn | Изпращане на койни към адрес от който не може да се "харчи".
- Какво е "политическа" централизация в случая на блокчейн проект?
  - Само един екип работещ върху разработката на софтуера
- Колко видове централизация има според Балажи Сринивасан?
  - 6. Mining, Client, Developers, Exchanges, Nodes, Ownership.

- Мястото, където съхранявате вашите публичен/частен ключ двойки
- Съдържа частните ви ключове

• [Биткойн] адрес (публичен) + частен ключ (таен) = [Биткойн] портфейл

- Фундаментален интерфейс, с който комуникирате с блокчейна
- Позволява ви да бъдете "банка"
- Позволява ви да разполагате с валутата си както прецените

Как/къде се съхранява информацията?

Bitcoin Core

Bitcoin Core -> wallet.dat

- При инсталация започва да сваля блокчейна
- Съхранява двойките ключове (ключ/"катинар") във файл

C:\Users\YourUserName\Appdata\Roaming\Bitcoin

Какво съдържа?

Двойки ключове	Акаунти
От/до трансакции	Номер на версията
Настройки на потребителя	"Басейн" от ключове – 100 генерирани
Адрес по подразбиране	Информация за блокчейна
Резервни адреси	

Bitcoin Core

Bitcoin Core -> Проблем?

- В случай на прилагането на добри практики
- Прекалено много адреси > 100
- Не е ОК -> един адрес
- Загуба на релевантен бекъп
- <вече поддържа HD>

Благодарим ви за дефлацията!

[H]D портфейли

HD -> Hierarchical Deterministic

Техническите аспекти на HD портфейлите са представени в <u>BIP32</u>

Някои са само Deterministic

• Генерират адреси на базата на число, започващо с 1

Hierarchical Deterministic

- По-интересни
- По-широко използвани

HD портфейли

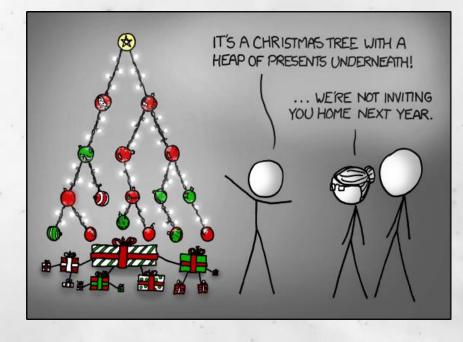
HD -> Hierarchical Deterministic

Hierarchical

- Отново структура, приличаща на дърво
- Позволява разделяне на частни/публични ключове

Deterministic

• Главният ключ (master key) произвежда същото "дърво"

HD портфейли

HD -> Hierarchical Deterministic

Отново два вида ключове – Публичен и Частен

Главен Публичен ключ (Master Public Key)

- Може да се използва за генериране на безкрайно много "адреси"
- Няма достъп до частните ключове
- Много полезен за борсите

Главен Частен ключ (Master Private Key)

- Генерира всички частни ключове
- Може никога да не "докосва" интернет

HD портфейли

HD -> Hierarchical Deterministic

Mnemonic phrase / Mnemonic recovery phrase / Mnemonic seed = Seed

witch collapse practice feed shame open despair creek road again ice least

Произволно подреждане на думи от списък с 2048 (ВІРЗ9 стандарт)

HD портфейли

HD -> Hierarchical Deterministic

Три изисквания към списъка с думи:

- 1) Умен избор на думи първите 4 букви гарантират идентификация на думата
- 2) Да не включва подобни думи woman/women, build/built и т.н.
- 3) Подреден списък по лесно използване

Списък с думи

HD портфейли

HD -> Hierarchical Deterministic

Имитация на процеса по произволно избиране на думи – <u>Diceware</u>

6 думи – 30 хвърляния на зара

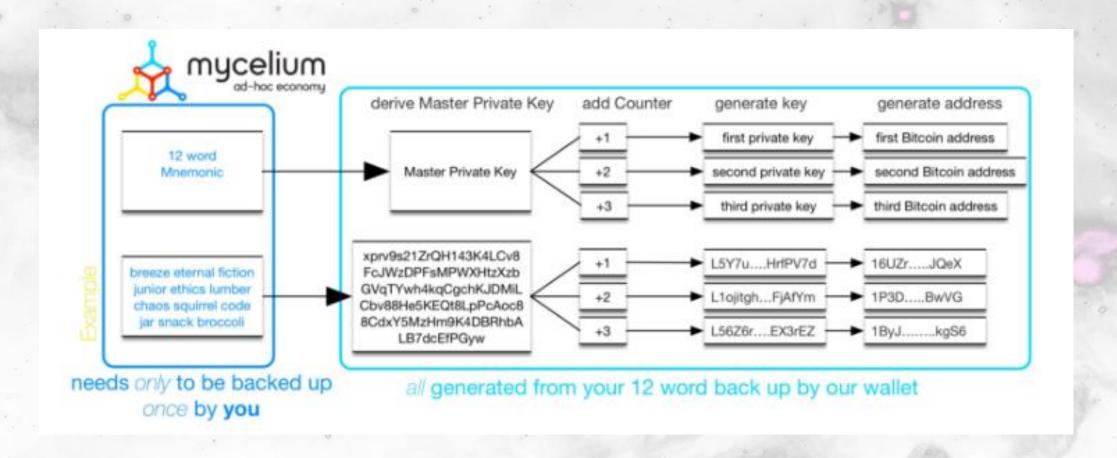
```
1 6 6 6 5
1 5 6 5 3
5 6 3 2 2
3 5 6 1 6
6 5 2 2 4
6 4 3 2 6
```

23111	dicta	23241	dock	23411	draco	23541	dud
23112	did	23242	docket	23412	draft	23542	due
23113	dido	23243	dod	23413	drag	23543	duel
23114	die	23244	dodd	23414	drain	23544	duet
23115	died	23245	dodge	23415	drake	23545	duff
23116	diego	23246	dodo	23416	dram	23546	duffy
23121	diem	23251	doe	23421	drama	23551	dug
23122	diesel	23252	doff	23422	drank	23552	dugan
23123	diet	23253	dog	23423	drape	23553	duke
23124	diety	23254	doge	23424	draw	23554	dull
23125	dietz	23255	dogma	23425	drawl	23555	dully
23126	dig	23256	dolan	23426	drawn	23556	dulse
23131	digit	23261	dolce	23431	dread	23561	duly
23132	dilate	23262	dole	23432	dream	23562	duma
23133	dill	23263	doll	23433	dreamy	23563	dumb
23134	dim	23264	dolly	23434	dreg	23564	dummy
23135	dime	23265	dolt	23435	dress	23565	dump
23136	din	23266	dome	23436	dressy	23566	dumpy
23141	dinah	23311	don	23441	drew	23611	dun
23142	dine	23312	don't	23442	drib	23612	dunce
23143	ding	23313	done	23443	dried	23613	dune
23144	dingo	23314	doneck	23444	drier	23614	dung
23145	dingy	23315	donna	23445	drift	23615	dunham
23146	dint	23316	donor	23446	drill	23616	dunk
23151	diode	23321	doom	23451	drink	23621	dunlop
23152	dip	23322	door	23452	drip	23622	dunn
23153	dirac	23323	dope	23453	drive	23623	dupe
23154	dire	23324	dora	23454	droll	23624	durer
23155	dirge	23325	doria	23455	drone	23625	dusk
23156	dirt	23326	doric	23456	drool	23626	dusky
23161	dirty	23331	doris	23461	droop	23631	dust
23162	dis	23332	dose	23462	drop	23632	dusty
23163	disc	23333	dot	23463	dross	23633	dutch
23164	dish	23334	dote	23464	drove	23634	duty
23165	disk	23335	double	23465	drown	23635	dv
23166	disney	23336	doubt	23466	drub	23636	dw
23211	ditch	23341	douce	23511	drug	23641	dwarf
23212	ditto	23342	doug	23512	druid	23642	dwell
23213	ditty	23343	dough	23513	drum	23643	dwelt
23214	diva	23344	dour	23514	drunk	23644	dwight
23215	divan	23345	douse	23515	drury	23645	dwyer
23216	dive	23346	dove	23516	dry	23646	dx
23221	dixie	23351	dow	23521	dryad	23651	dy
23222	dixon	23352	dowel	23522	ds dt	23652	dyad
23223 23224	dizzy	23353	down downs	23523 23524	du	23653 23654	dye
23224	dj dk	23354 23355	downs	23524	dual	23654	dyer
23225	dk dl	23355		23525	duai duane	23655	dying
23220	dm	23361	doyle doze	23526	duane	23661	dyke
23231	dn	23361	doze	23531	dubhe	23662	dylan
23232	dna	23362	dozen	23532	dublin	23663	dyne dz
23234	do	23364	dq	23534	ducat	23664	e
20204	40	20004	44	20004	davai	20004	J

HD портфейли

HD -> Hierarchical Deterministic

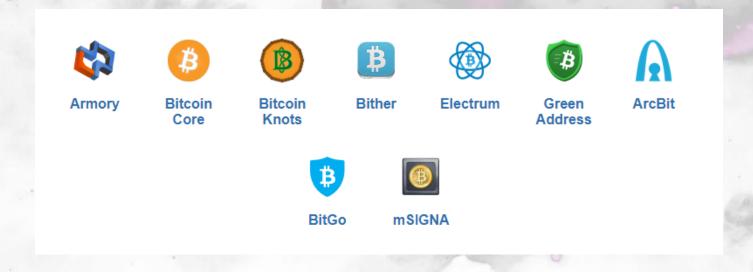
Съществуват няколко вида портфейли:

- 1. Десктоп
- 2. Онлайн
- 3. Мобилни
- 4. Хардуерни
- 5. "Хартиени"

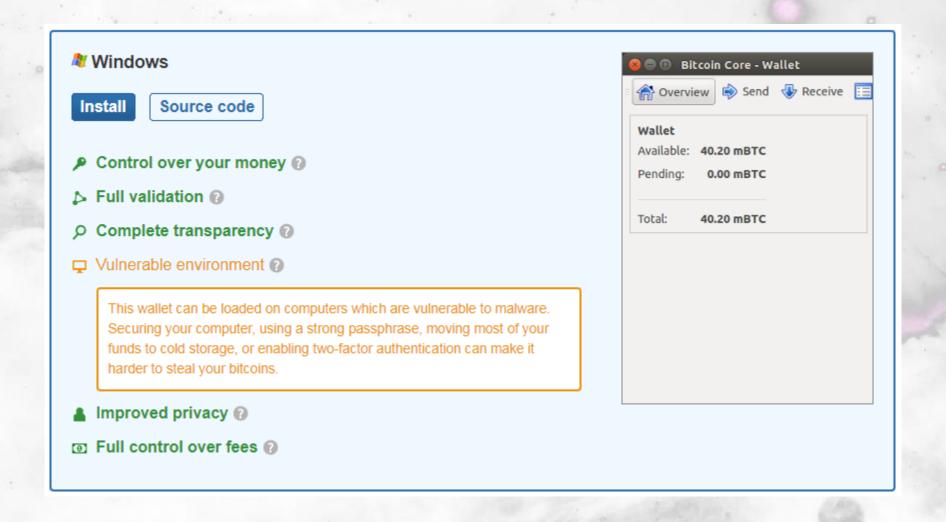
Десктоп

- Инсталират се на компютър
- Могат да се използват само на компютъра, на който са инсталирани*
- Добро ниво на защита
- Защитават частните ви ключове във файл на компютъра ви
- Обикновено този файл е криптиран с парола
- Key-loggers!!!
- Screen-viewers!!!

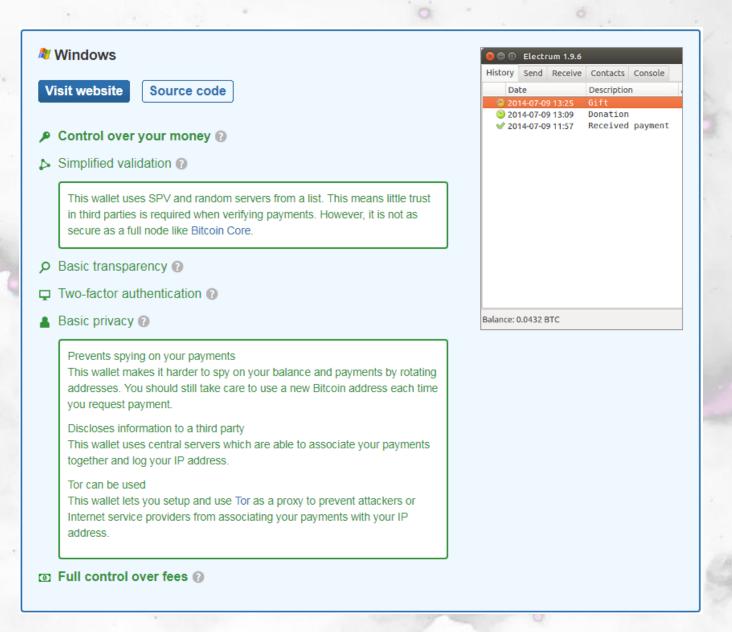

Десктоп – Bitcoin Core

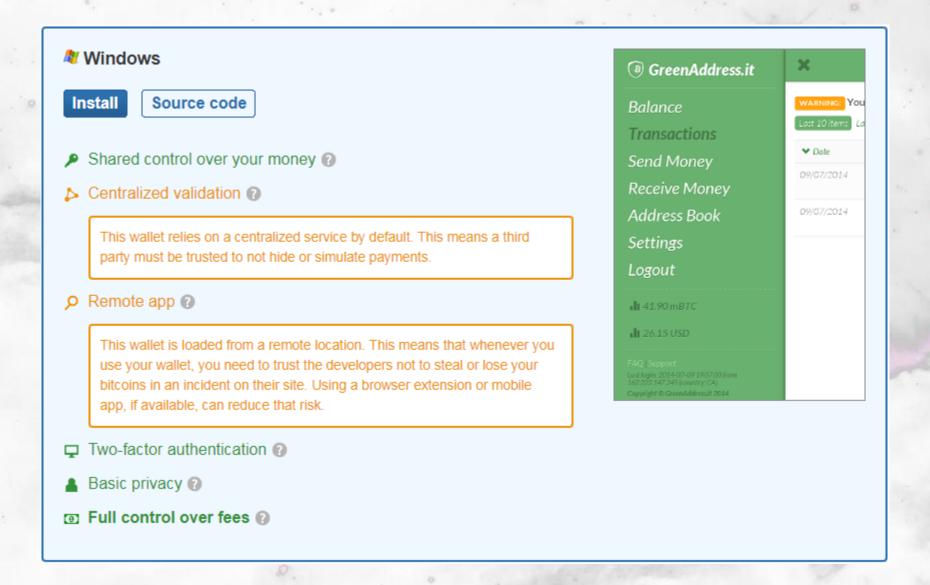

Десктоп – Electrum

Десктоп – GreenAddress

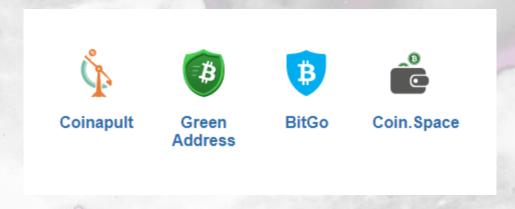

Онлайн

- Повечето не ви предоставят достъп до частните ви ключове
- Не сте си сами "банка"
- Всички борси са вид онлайн портфейл няма частни ключове за потребителите

Онлайн — Blockchain.info

Verify Recovery Phrase

♥ Security Tip

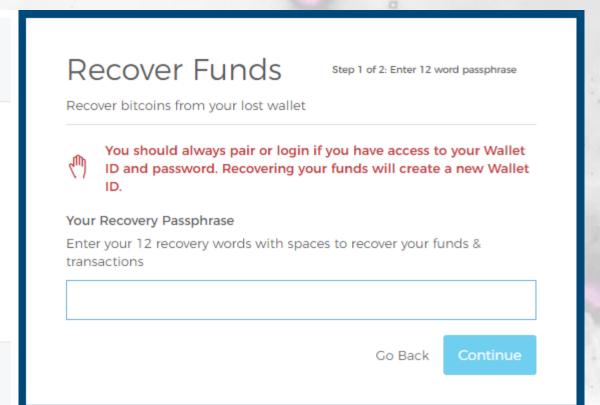
Do not store your Recovery Phrase on your computer or online. It is very important to keep your Recovery Phrase offline in a safe and private place. Anyone with access to your Recovery Phrase has access to your funds.

We have created a printable Recovery Sheet to help you convieniently keep your Recovery Phrase safe. Print the blank Recovery Sheet and then move onto the next step to fill it in.

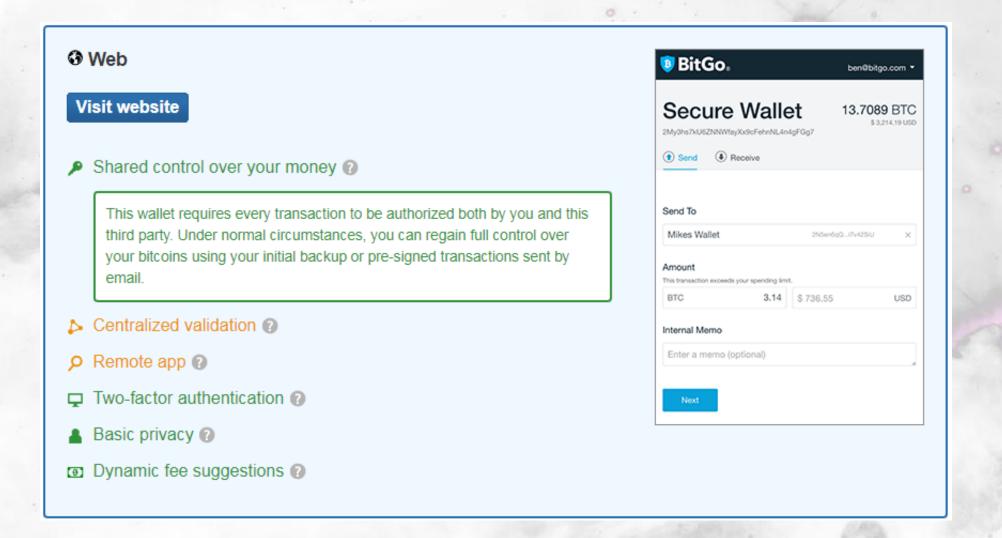
Close

Next Step

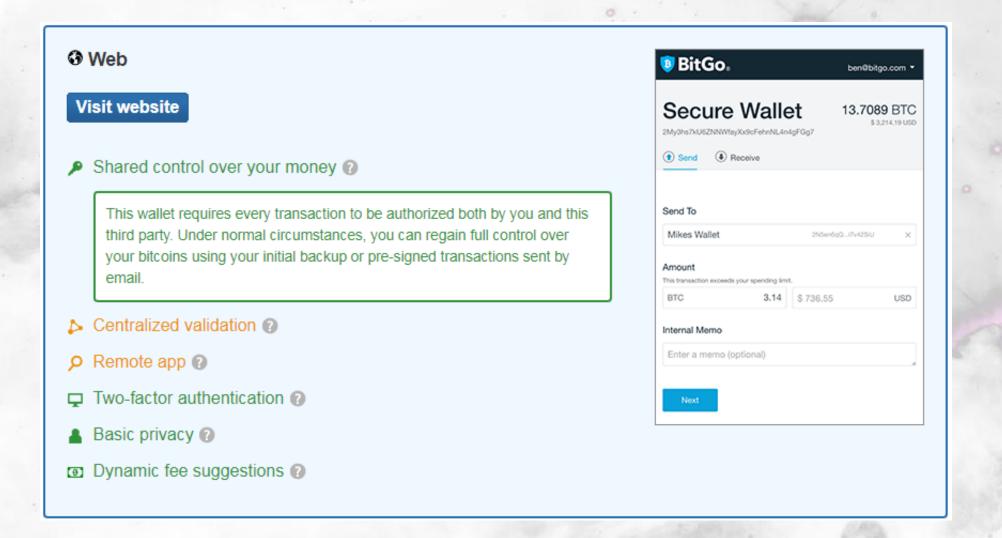

Онлайн — **BitGo**

Онлайн — **BitGo**

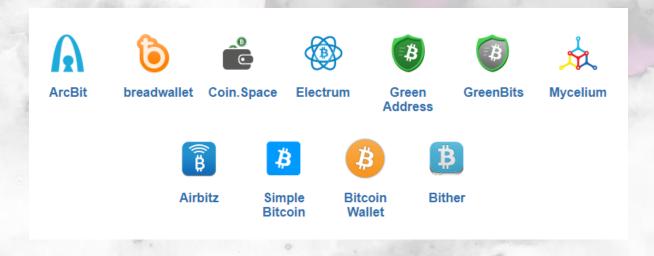

Мобилни

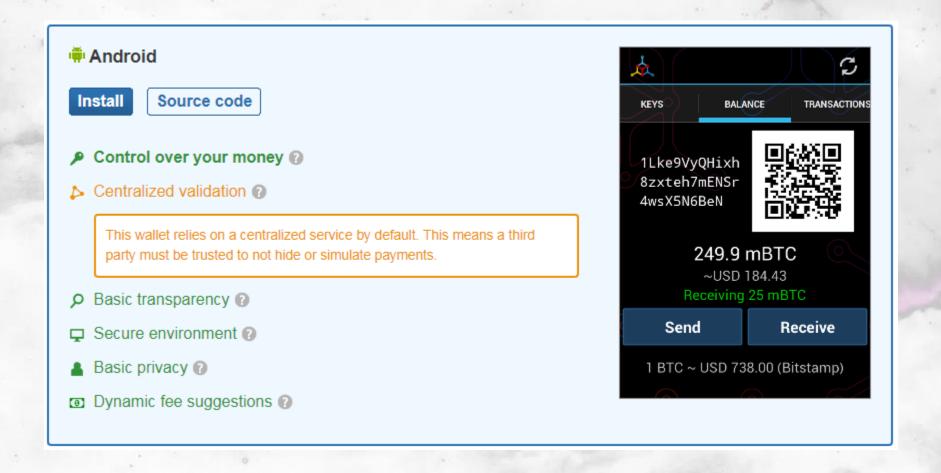
- Използват се на мобилни устройства
- Обикновено са по-лесни за използване (по-малко функции)
- HD

Мобилни - Mycelium

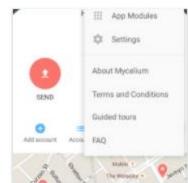
Мобилни - Mycelium

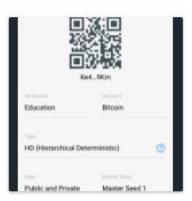
Top 7 New Tools Coming Soon

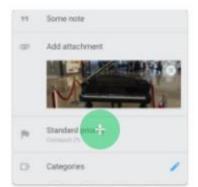
- 1] Fiat accounts: fully-fledged, blockchain based.
- 2] Inexpensive remittance: most popular corridors.
- 3] Debit cards. Wallet linked and in-wallet-issued.
- 4] Personal finance: convenient handling of bills and invoices.
- 5] Investments: efficient portfolios and hedging.
- 6] Escrow-protected business transactions and bets.
- 7] Crypto assets creation and exchange.

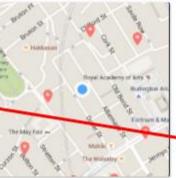
Sasha Gray:D •

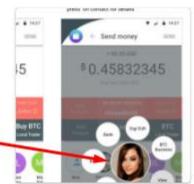

Мобилни - ?!?!!

Sasha Grey

From Wikipedia, the free encyclopedia

Sasha Grey (born Marina Ann Hantzis; [3] March 14, 1988) is an American actress, model, and musician, [4][5] and former pornographic actress [6][7] She first made her name in mainstream media after appearing on several popular television programs and in pop culture magazines, examining her willingness to enter the world of hardcore porn at a young age. [8][9] She has also been featured in movies, television shows, music videos and advertising campaigns. [10][11] She won numerous awards for her work in pornography between 2007 and 2010, including the Female Performer of the Year at the 2008 AVN Awards.

After her feature film debut as the lead in Steven Soderbergh's *The Girlfriend Experience* (2009), Grey shifted her focus to mainstream acting.^[7] She starred in the Canadian black comedy horror film *Smash Cut* (2009), and played a fictionalized version of herself in the seventh season of the HBO comedy-drama series *Entourage*. She has also appeared in independent films such as *I Melt with You* and *Open Windows*. She is a former member of aTelecine, an industrial music band. [5][13][14]

Contents [hide]

- 1 Background
- 2 Career
  - 2.1 Appearances
  - 2.2 Advocacy
  - 2.3 Modeling
  - 2.4 Acting
  - 2.5 Music 2.6 Books
- 3 Personal life
- 4 Controversies
- 5 Awards
  - 5.1 Other awards
- 6 Filmography
  - 6.1 Film
  - 6.2 Television
  - 6.3 Music videos
  - 6.4 Web
  - 6.5 Video games
- 7 Bibliography
- 8 See also
- 9 References
- 10 External links

Grey in 2010

n Marina Ann Hantzis

March 14, 1988 (age 29)

North Highlands, California,

U.S.

Other names Anna Karina, Sascha Grey,

Sasha Gray

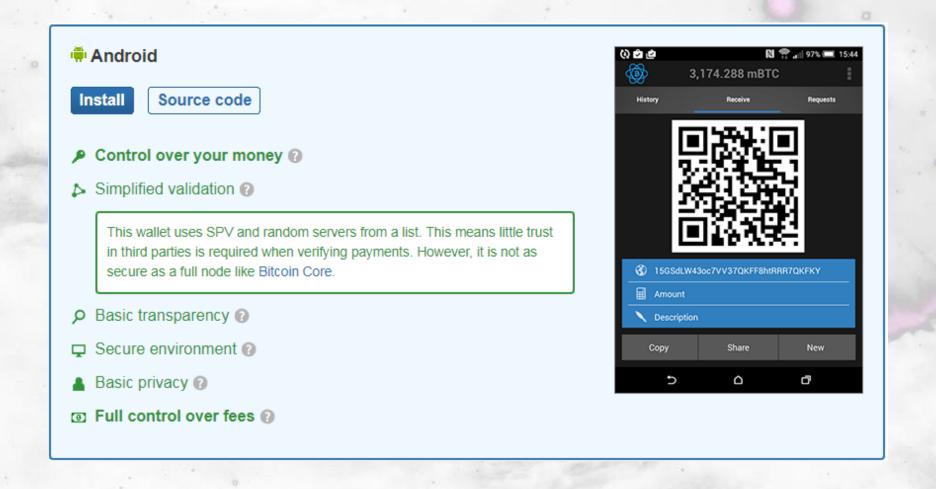
Height 5 ft 6 in (1.68 m)^[1]

Weight 110 lb (50 kg)^[1]

Website

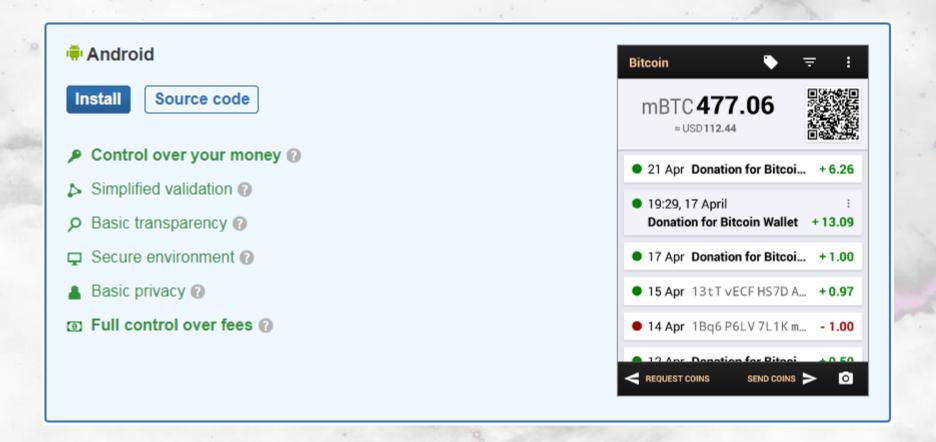
www.SashaGrey.com &

Мобилни - Electrum

Мобилни — Bitcoin Wallet

Видове портфейли Хардуерни

Горещи Портфейли (Hot Wallets)	Хардуерни Портфейли
Добро решение за малки суми	Най-лесният начин за съхранение
Лесно получаване/изпращане	Поддържат няколко валути
Някои поддържат много валути	ОК, дори на заразени компютри
Генерират двойките ключове онлайн	Двойката ключове - офлайн
Не са 100% сигурни	Подписване на трансакции - офлайн
Неподходящи за големи суми	Струват пари

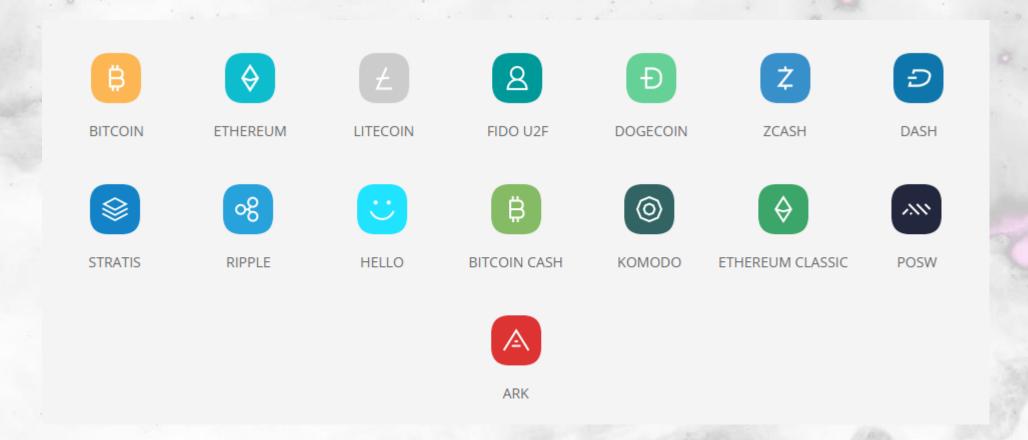
Хардуерни

	Wallet	Screen	Released	Price
	Ledger Nano S	~	2016	58€
B	TREZOR	•	2013	\$99
	KeepKey	•	2015	\$99
-W.1	Ledger HW.1	×	2013	\$17

Хардуерни – Ledger Nano S

Поддържани валути и услуги

Хардуерни – Ledger Nano S

Интеграции

Ledger Wallet Bitcoin

Learn more

Ledger Wallet Ethereum

Learn more

Ledger Wallet Ripple

Learn more

Copay

Learn more

Electrum

Learn more

Mycelium

Learn more

MyEtherWallet

Learn more

GreenBits

Learn more

BitGo

Learn more

Видове портфейли Хардуерни – Ledger Nano S

Хардуерни — TREZOR

Wallet for Bitcoin and others

The most trusted and secure way to store your bitcoins. Protect a variety of alternative digital currencies. Litecoin, DASH and Zcash with a single device.

Go to Wallet >

Secure Admin SSH Access

Protect access to your servers, data or websites administration. SSH login with single or multiple sessions.

SSH Agent on GitHub >

Password-less Login

Securely sign up and login with a click of a button, using TREZOR Connect.

TREZOR Connect on GitHub >

Ethereum integration

Saved under the same seed, secured by the same technology. Use Ethereum conveniently in cooperation with our partners at MyEtherWallet

Go to MEW >

2-Factor Authentication

Safeguard your online accounts and identities. Enable the industry standard FIDO/U2F and use TREZOR as your security token.

More about U2F >

Sign & Verify Messages

Easily prove your ownership of messages and documents, or verify others.

More about Messages >

Password Manager

Try out the next-generation password management app. Encrypt passwords separately and sync them to your private cloud, hassle-free, with TREZOR.

Password Manager >

Sign & Encrypt with GPG

TREZOR encrypts every document or email you create with GPG.

GPG via SSH Agent >

Explore Integrations

Connect your TREZOR to third party wallets and services.

TREZOR Apps >

Хардуерни — TREZOR

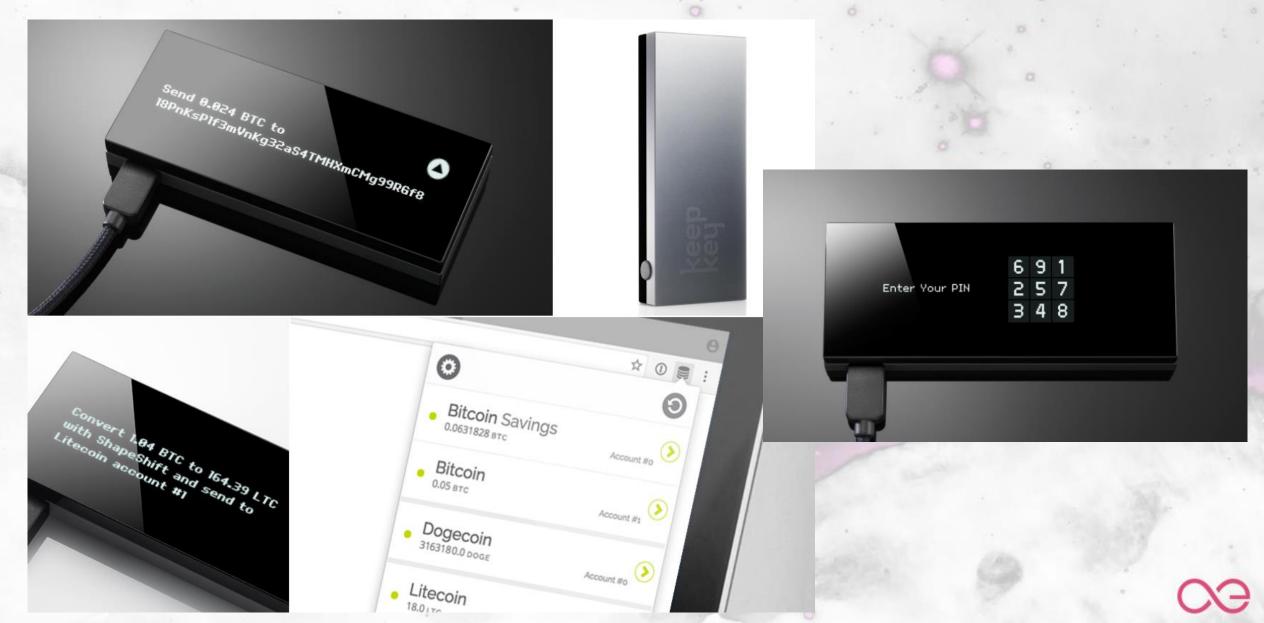
Wallet Interfaces for TREZOR by Currency					
Bitcoin	TREZOR Wallet				
Litecoin	TREZOR Wallet				
DASH	TREZOR Wallet				
Zcash	TREZOR Wallet				
Bitcoin Cash / Bcash	TREZOR Wallet				
Ethereum	MyEtherWallet				
Ethereum Classic	MyEtherWallet				
ERC-20 Tokens	MyEtherWallet				

BitNodes

Хардуерни – КеерКеу

Хардуерни – КеерКеу

Does KeepKey support any other digital assets?

Yes! KeepKey supports Bitcoin, Litecoin, Dogecoin, Namecoin, Testnet, Ethereum, and Dash.

Хартиени Портфейли

English | Español | Français | ελληνικά | italiano | Deutsch Česky | Magyar | 日本語 | 简体中文 | Русский | português

Open Source JavaScript Client-Side Bitcoin Wallet Generator

1%	1%	1%	Brain Wallet
1%	1%	Wallet Details	
f5a6ff01548ce885bf00141 ee0ba54a5b4987c51166949 5da77661b96bbf6c491910 516bea4225f00ddc1a353eb a708c817451b7d2a60ca384	to add some extra raracters into this to affect the state of the state		e247b 3a293 4ffe0 9ad5f f0620

△ ✓ ...

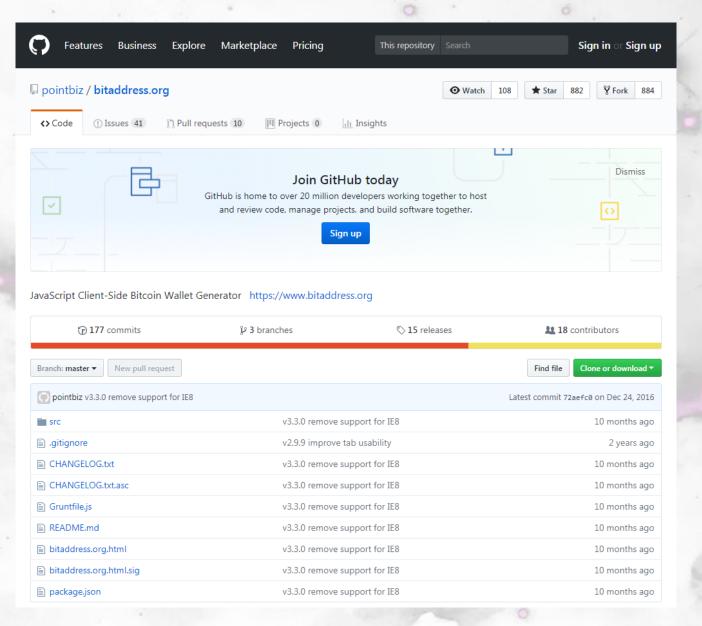
Donations: **1NiNja**1bUmhSoTXozBRBEtR8LeF9TGbZBN <u>GitHub Repository</u> (zip)

Version History (3.3.0) 527B 5C82 B1F6 B2DB 72A0 ECBF 8749 7B91 6397 4F5A (PGP) (sig)

Copyright bitaddress.org. JavaScript copyrights are included in the source. No warranty.

Хартиени Портфейли

Управление на пароли

Как съхранявате паролите си?

Лоши практики:

- Една и съща парола за всичко
- Къса парола
- Само букви, само числа
- "password", "user", "12345"

Top 25 most common	passwords by	year according	to SplashData
--------------------	--------------	----------------	---------------

Rank	2011 ^[4]	2012 ^[5]	2013 ^[6]	2014 ^[7]	2015 ^[8]	2016 ^[3]
1	password	password	123456	123456	123456	123456
2	123456	123456	password	password	password	password
3	12345678	12345678	12345678	12345	12345678	12345
4	qwerty	abc123	qwerty	12345678	qwerty	12345678
5	abc123	qwerty	abc123	qwerty	12345	football
6	monkey	monkey	123456789	123456789	123456789	qwerty
7	1234567	letmein	111111	1234	football	1234567890
8	letmein	dragon	1234567	baseball	1234	1234567
9	trustno1	111111	iloveyou	dragon	1234567	princess
10	dragon	baseball	adobe123 ^[a]	football	baseball	1234
11	baseball	iloveyou	123123	1234567	welcome	login
12	111111	trustno1	admin	n monkey 123456		welcome
13	iloveyou	1234567	1234567890	34567890 letmein abc123		solo
14	master	sunshine	letmein	etmein abc123 111		abc123
15	sunshine	master	photoshop ^[a]	111111	1qaz2wsx	admin
16	ashley	123123	1234	mustang	dragon	121212
17	bailey	welcome	monkey	access	master	flower
18	passw0rd	shadow	shadow	shadow	monkey	passw0rd
19	shadow	ashley	sunshine	master	letmein	dragon
20	123123	football	12345	michael	login	sunshine
21	654321	jesus	password1	superman	princess	master
22	superman	michael	princess	696969	qwertyuiop	hottie
23	qazwsx	ninja	azerty	123123	solo	loveme
24	michael	mustang	trustno1	batman	passw0rd	zaq1zaq1
25	Football	password1	000000	trustno1	starwars	password1

Управление на пароли

Как съхранявате паролите си?

Добри практики:

"Твърде хубаво, за да е истина" мейли
Публични WiFi мрежи (VPN)
Password Manager! (LastPass)
2 Factor Authentication!
Pop-up съобщения

Управление на пароли

Provider \$	Price +	Import from \$ browsers	Import from competitors	Two-factor authentication +	Export data +	Automatic password + capture	Automatic password \$ replay	Forms \$	Multiple form- filling \$ identities	Actionable password \$ strength report	Secure sharing	Digital tegacy	Portable edition	Application passwords	Browser menu of \$ logins	Application- level \$ encryption
RoboForm 8	Free or \$19.95	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Dashlane 4	Free or \$39.99	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Encryptr	Free	No	No	No	No	No	No	No	No	No	No	No	No	Yes	No	Yes
Intuitive Password	Free or \$2 (monthly)	No	Yes	Yes	Yes	No	Yes	Yes	No	Yes	Yes	No	Yes	Yes	Yes	Yes
KeePass	Free/Open Source	Yes	Yes	Yes (Plugin)	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Optional (Requires add- on server)	No	Yes	Yes	Yes	Yes
KeePassXC	Free/Open Source	Yes	Yes	Yes (Plugin)	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	No	No	Yes	Yes	Yes	Yes
LastPass 4	Free or \$24.00	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
1Password	\$3-5 (monthly)	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Norton Identity Safe	Free	Yes	Yes	No	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	No	No	No	Yes (iOS - US only)	Yes	Yes	Yes

2 Factor Authentication

Видове 2FA

Вид 2FA	Преимущества	Недостатъци
SMS 2FA	 Код за достъп По-добре от парола/потребител 	 Предоставяне на телефонен номер "Превземане на телефония номер" Обхват!
Authenticator App (TOTP)	Код на всяка 1 минута Без връзка с оператора	Как се възстановява? Неудобно? (батерия)
Push-based 2FA	По-лесно от код – appear/push Показва локация	• Няма "1 приложение"
FIDO U2F / Security Keys	Физическо одобрение "Закача" се за сайта 1 устройство = много идентичности	 Поддържа се само от Chrome NFC - Android

"With Great Power Comes Great Responsibility"

Voltaire [maybe]

дискусия/въпроси

vlad@aeternity.com

www.aeternity.com

